

Kära gillemedlemmar!

Årsmötet närmar sig och denna gång får vi besök av **Emma Elliott**, som berättar om sin släktforskning. Den har resulterat i en bok om 4 kvinnor i hennes släkt. Många av er kanske också sysslar med släktforskning och kan få råd och tips av Emma. Jag tror att det blir givande och boken kommer att finnas till försäljning. Vi kommer att vara i en för oss ny lokal, nämligen **Hantverksföreningen på Nedre Slottsgatan**. Obs att vi kommer att vara i lokalen ovanpå festvåningen alltså på plan 2. Hiss för 3 personer finns.

Årets **hembygdstipendiat** skall utses och därför ber jag er att skicka nomineringsförslag senast **1 mars** till undertecknad. Två kandidater finns kvar sedan förra årsmötet, eftersom varje nominerad kandidat får två chanser. Kandidaternas namn med motiveringar kommer vi som vanligt att skicka med e-post till alla

medlemmar, efter det att nomineringstiden har gått ut. Samma information kommer också att finnas utskrivnen vid årsmötet för dem, som inte har någon e-post. Det finns möjlighet för den, som inte har e-post, att höra av sig till styrelsen om man vill ha den informationen i förväg.

Kom ihåg att ta med er Avisen till årsmötet för att ha tillgång till dagordning, verksamhetsberättelse m.m.

Vi ses den 12 mars!

Eva

PS. Storleken på medlemsavgiften för 2019 bestäms på årsmötet. Vi är därför tacksamma om ni väntar med att betala medlemsavgiften för detta år tills efter årsmötet, eftersom det annars lätt kan bli missförstånd om vilket år inbetalningen avser. Information om beloppet kommer separat snart efter årsmötet. DS

Så ser det ut i kommunerna

I förra Avisen, den epostdistribuerade utgåvan, redogjorde vi för resultatet av septembervalet i Jämtlands kommuner. Valet medförde förändringar i flera av kommunernas styrelseförhållanden. I detta och kommande nummer av Avisen, skall vi se vad valet inneburit för jämtarna.

På sista sidan i den epostdistribuerade Avisen, visar vi kommunernas och länets vapen, kanske inte så välbekanta för Avisens läsare.

Östersund har i många år haft ett stabilt socialdemokratiskt styre. Från 1995 till 2018 var kommunstyrelsens ordförande en socialdemokrat men det senaste valet medförde ett makt-skifte. Det blev en ny politisk majoritet. Nu regerar Alliansen som har 30 fullmäktigeplatser av 61 och fyra kommunalrådsposter, Bosse Svensson (C), Pär Jönsson (M), Stephan

Jerand (KD) och Pär Löfstrand (L). Kommunalråd för oppositionen är AnnSofie Andersson (S) som var kommunalråd och kommunstyrelsens ordförande 2009 till 2018. Nu är *Bosse Svensson* ordförande.

Bräcke har en något ovanlig politisk majoritet. Här regerar socialdemokrater, moderater och vänsterpartister!

De har 15 av kommunalfullmäktiges 31 platser. *Jörgen Persson* (S) är nytt kommunalråd i Bräcke kommun. Vid hans sida står Johan Looek (M) som förste vice ordförande i kommunstyrelsen och Cathrine Blomqvist (S) som andre vice ordförande. Till oppositionsråd valdes Theresa Flatmo (C).

Bergs kommun styrs under mandatperioden 2018-2022

av en majoritet bestående av Socialdemokraterna och Centerpartiet, 18 av 31 fullmäktigeplatser. Oppositionspartier är Moderaterna, Vänsterpartiet och Sverigedemokraterna. Kommunalråd är *Therese Kärngard* (S) som även är ordförande i kommunalstyrelsen. Bo Karlsson (S) är förste vice ordförande.

Jan Enger

Det är vi som styr och ställer i Gillet:

Ordförande Eva Hjelm (327291), evahjelm@bahnhof.se **Vice ordförande** och **Sekreterare** Stefan Halvarsson (468065), stefan.halvarsson1@comhem.se **Skattmästare** Bengt Hjelm (327291), bengthjelm@bahnhof.se **Bibliotekarie** Stellan Karlsson (525270), stellan.karlsson@tele2.se **Redaktör och hemsidesansvarig** Jan Enger (323240), jan@enger.se

Hemsida: www.jhgille.se e-post: info@jhgille.se Plusgiro: 39 30 09-6

Verksamhetsberättelse för år 2018

Styrelsens sammansättning:

Av årsmötet 2018 utsedd ordförande har varit Eva Hjelm. Övriga av årsmötet utsedda styrelseledamöter har konstituerat sig enligt följande: vice ordförande tillika sekreterare Stefan Halvarsson, kassaförvaltare Bengt Hjelm, redaktör Jan Enger, bibliotekarie Stellan Karlsson.

Revisorer: Håkan Hardenborg och Evert Wallström har varit ordinarie och Björn Sundin suppleant.

Valberedning: Bertil Segerström och Karl-Evert Mosten har varit ordinarie.

Antal medlemmar: Har under året varit c:a 130.

Verksamhet:

Styrelsen har under 2018 haft 4 ordinarie möten och 1 konstituerande möte, samtliga protokollförda. Ett sedvanligt ljösminn avhölls i oktober på restaurang Pong.

Medlemsmöten har varit i kronologisk ordning: Årsmötet skedde i sedvanlig ordning den 12 mars i Bergsbrunna bygdegård. Förhandlingarna leddes av Mats O. Karlsson. Gillets stipendium beslöts tillfalla författaren Elin Olofsson, Östersund, för hennes böcker om livet på den Jämtländska landsbygden, med fokus på kvinnorna. Kvällens gäst var Lennart Söderberg, som berättade om Magnoliaodling i Uppland. Många vackra bilder på denna undersköna blomma visades.

Vårsammankomsten i Bergsbrunna bygdegård den 18 maj gästades av violinisten, tillika tidigare hembygdsstipendiaten, Bengt-Eric Norlén, som spelade vacker och medryckande, delvis egenkomponerad, musik på sitt instrument. Surströmmingskalaset ägde rum den 21 september i Bergsbrunna bygdegård. Förtäring skedde enligt traditionen. Tävling i jamska språket samt allsång med lämpliga visor skedde också.

Förjulskaffet hölls i Pensionärernas hus den 24 november. Gäst denna gång var Mats Rolén, som berättade om en mycket företagsam man,

grosshandlaren Erik Olof Sundin från Stavre. Dessutom sjöngs julsånger på jamska som allsång ledd av Ando Sundelin och P.G. Norman.

Vid alla dessa möten har medlemmarna försetts med god och fint upplagd mat samt därtill passande drycker. Gillevärdsuppgifterna har fördelats mellan styrelsemedlemmarna. Antalet deltagande medlemmar har varit mellan 34-54 personer. Stefan Halvarsson har också anordnat lotterier med idel högvinster, där överskottet tillfallit Gillet.

Utdelandet av hembygdsstipendiet gjordes av medlemmen Margit Oskarsson i samband med hemvändardagen i början av juli. Text och bild publicerades i både LT och ÖP.

Hemvändardagen detta år företogs i östra Jämtland tisdagen den 3 juli. Bussresan gick till Lillsjöhögen där stavkyrkan förevisades, sedan till Ragunda där berättelsen om Döda fallet gavs av Per Bergvall. I Ragunda gamla kyrka berättades om kyrkans historia. Lunch intogs i Ragunda hembygdsgård. Vid besöket i spökprästgården i Borgvattnet berättade Anna Lundin initierat om vad som där har hänt. Vi fick också en visning av kyrkan i Borgvattnet. Därefter gick färden genom Skyttmon med sina intressanta träslott. En sväng in till det numera avsomnade Högbroforsens bruk gjordes också, medan Stefan Halvarsson redogjorde för alla märkliga juridiska krumbukter i samband med konkursen.

Tyvänn lockade denna intressanta resa bara 26 personer.

Avisen har utkommit med 4 nummer.

Biblioteket innehåller nu c:a 120 böcker.

Ekonomisk berättelse återfinns som bilaga, sista sidan i denna Avisen (pdf-versionen). Årets resultat blev -2336 kr. Det egna kapitalet uppgick vid årsskiftet till 85590 kr av vilka 5250 kr finns avsatta till Hembygdsfonden.

Styrelsen

Dagordning för J-H Gilles årsmöte 2019

1. Val av ordförande och sekreterare för mötet
2. Val av protokolljusterare
3. Fråga om kallelse skett enligt stadgarna
4. Styrelsens verksamhetsberättelse
5. Ekonomisk berättelse
6. Revisionsberättelse
7. Fråga om styrelsens ansvarsfrihet
8. Fråga om disposition av föreningens resultat

9. Årsavgift för 2019

10. Val av styrelseledamöter

11. Val av revisorer

12. Val av valberedning

13. Förslag från styrelsen (verksamhetsplan)

14. Val av hembygdsstipendiat

Valberedningens förslag till styrelse och revisorer lämnas på årsmötet

Verksamhetsplanering 2019

Datum	Aktivitet	Plats	Gäst
12 mars	Årsmöte	Hantverksföreningen	Emma Elliott
24 maj	Vårsammankomst	Storgatan 11	
21 september	Surströmmingsfest	Storgatan 11	
30 november	Förjulskaffe	Storgatan 11	

Förjulskaffe den 24 november 2018

Som en definitiv ljusglimt är det att i den enligt vanligheten i Upsala dimgrått slaskiga årstiden november beredas tillfälle att i goda vänners lag under utbyte av erfarenheter och ljugarhistorier kunna samlas över värmande glögg och kaffe *åttat* luciabulle och annat tilltugg, därtill få åhöra ett intressant föredrag. Det var just vad de bra precis femtiotalet å Pensionisternas hus församlade å rubricerade kalas med stor förtjusning kunde åtnjuta.

Erik Olof Sundin

Föredragshållare var denna gång historikern Mats Rolén, som till elektriska ljusbilder berättade om grosshandlaren Erik Olof Sundin i Stavre (1849-1930), om vilken bondson kan sägas att han verkligen var en man som "hoppade på tåget" och kom att bli känd som "Stavrekungen".

Revsund utgjorde av gammalt en genomfartsled från Bottenhavet mot Norge och Trondheim. Inte minst bondebefolkningen hade i århundraden med foror idkat handel västerut och åt andra håll. Bygden var eljest stillsamt slumrande. Men på 1800-talet kom en åndring till stånd: aktiebolag från kusten begynte intressera sig för skogarna, timmeravverkningar kom igång, flottleder behövede anordnas. Med tillkomsten av järnvägen till Bräcke 1878 och mellanriksbanan ånda till Storlien 1882 sköt skogsindustrin ordentlig fart. Den förde med sig åckså tillkomsten av ånda upp till ett tjugotal järnvägsnära ång- och vattensågverk från Bräcke ånda till Enafors, dårtill tre massafabriker. Ett av sågverken var det 1885 av Skönviks AB startade Stavre ångsåg. För Stavres del innebar det att folkmången mellan 1880 till 1900 fördubblades, från 155 till 318 invånare, med många inflyttade från annat håll.

Erik Olof var född Olofsson. Under skolgång på läroverket i stan bytte han till Sundin. Han trivdes inte särdeles väl med de teoretiska studierna där, som han avbröt 1864. Hans håg låg i stället åt att göra affärer. Inledningsvis blev det på marknader och med forbondekörslor. Nästa steg i utvecklingen var praktik hos förvaltaren Flygt på Skönviks AB; de blev kompanjoner i skogs- och fastighetsaffärer.

Sundin kom fortsättningsvis åt ågna sig åt mångahanda skiftande och alltmera vidlyftiga affärsverksamheter, rörande avverkningsrätter, flottningsleder, sågverk (bl.a. i Handöl, Enafors, Lockne och Gällö), träkol, fastigheter. Dårtill kom värdepapper. Han var kort och gott en man som hoppade på tåget, åven i konkret mening: han var mycket ofta på resande fot, bl.a. åckså – inte åt förglömma – i hästaffärer (trav var ett av hans huvudintressen förutom alla affärer). Resor skedde frekvent åven till Stockholm. I Stavre var annars en av hans investeringar Stavre handelsbod.

Affärsstrategin från hans sida var åt inte bli ensamågare i olika företag. Riskfördelning å flera hånder var en ledstjärna. Det visade sig vara en god taktik när efter första världskriget priserna på träkol drastiskt sjönk. Där, som i flera andra fall, drog han sig ur i tid och räddade sitt kapital. Han anlidade åckså till många projekt underentreprenörer i stället för åt agera arbetsgivare.

En annan för Sundin lyckad inriktning var åt han skaffade sig ett utomordentligt gott kontaktnät, med bl.a. likasinnade affärsmän, bankdirektörer, företagsledare och riksdagsmän som Anders Olof Frändén från Kålarne (1866-1946), riksdagsman 1919-1940.

Mats Rolén

Omsider blev han en förmögen man. En bit in på 1900-talet var han god för (i nutida värde) mellan 40 och 50 miljoner kr. Allt gick dock inte som på råls: han satsade med ett antal andra stort på uppförande av ett sågverk 1899 i Kovda vid Vita havet i Ryssland, vilket gav god vinst fram till första världskriget. Sedan kom revolutionen i Ryssland och bildandet av Sovjetstaten, med

konfiskering av utländska anläggningar, så åven denna. Ersättning lämnades inte. Sundin fick ta smållen, men det klarade han.

Som kuriosum kan åckså nämnas åt han och Per Söderman – far till den sedermera berömda kriminologen "Revolver-" Harry Söderman – planerade "storstilade" skogsaffärer i Florida. Härav blev intet.

Annat åt nämna: 1896 var han en kort tid delågare till Kageholms slott på Helgö i Målarne; han var åven under 1910-talet delågare i ett större hyreshus å Hornsgatan i Stockholm. Dessutom var han delågare i Sundsvalls Handelsbank i Stockholm. Han kunde

Sundingsgården i Stavre

dårmед ha kallat sig både slottsherre och bankdirektör.

Förutom vistelse och någon tid bosättning i Stockholm och ståndiga affärsresor var Sundin hembygden och Stavre trogen. Här

låt han uppföra grosshandlarvillan Ingridslund.

Sundin dog 1930. Decennier senare visade det sig åt inget av hans barn, eller framför allt barnbarn, var villigt eller hade möjlighet åt överta skötseln. Villan revs 2003. Stiftelsen Stafgård har dock övertagit resterande byggnader för åt värna om det kulturarv och den sevärdhet som den Sundinska gården med tillhörande park utgör.

Stefan Halvarsson

Bilder från julfesten finns på hemsidan

Kommun- och länsvapen

Berg

Östersund

Bräcke

Åre

Ragunda

Härjedalen

Strömsund

*Jämtland-
Härjedalen*

Kallelse till årsmöte

tisdag 12 mars 2019 kl 18.30

Hantverksföreningen, Nedre Slottsgatan 6 två trappor (hiss finns).

Buss 2, 7 och 11 leder dit. Hållplats Trädgårdsgatan

Efter årsmötesförhandlingarna berättar

Emma Elliott: "Sätt din släktforskning på pränt"

Jämtländska ostar med tillbehör och vin eller alkoholfritt alternativ serveras till ett pris av 120 kr/person.

Anmälan senast 5 mars till Stefan Halvarsson, stefan.halvarsson1@comhem.se

eller tel. 018-46 80 65 eller mobil 070 94 78 701

Betala gärna i förväg till vårt plusgiro 39 30 09-6

Bilaga

JÄMTLANDS-HÄRJEDALENS GILLE UPPSALA Bokslut för 2018

RESULTATRÄKNING	2018	2017
Intäkter		
Medlemsavgifter	12400	13100
Sammankomster	38808	30445
Bidrag till Hembygdsfonden	250	300
Ränta	0	0
Övriga intäkter	0	0
SUMMA	51458	43845
Kostnader		
Stipendium	5000	5000
Sammankomster	41284	29844
Övriga kostnader	7510	3972
SUMMA	53794	38816
RESULTAT	-2336	5029
BALANSRÄKNING		
Tillgångar		
Kassa	1185	1774
Plusgiro	11260	10152
SHB Affärskonto	15250	15250
Nordea Sparkonto	57195	57195
Märken & sångböcker	0	1055
Obetalda medlemsavgifter	700	2500
SUMMA	85590	87926
Skulder och eget kapital		
Hembygdsfond	5250	10000
Fritt eget kapital	80340	77926
SUMMA	85590	87926